

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- V roce 2021 nastal ve Zlínském kraji celkový pokles počtu obyvatelstva o 1 286 osob, který způsobil pouze vliv přirozeného úbytku. Celkové snížení počtu obyvatelstva se nejvíce projevilo v okrese Kroměříž, kde ubylo 417 osob.
- Index rozvodovosti dosáhl hodnotou 41,0 % svého dvacetiletého minima a míra sňatečnosti 4,6 ‰ měla třetí nejvyšší hodnotu mezi kraji.
- Úmrtnost vzrostla na dosavadní maximum 13,9 ‰. V kraji zemřelo 7 984 osob, nejvíce za posledních 20 let.
- Průměrný věk 43,6 let dosáhl v roce 2021 nejvyšší úrovně v kraji a zároveň v republice. Index stáří měl maximální a republikově třetí nejvyšší hodnotu 140,8 a index ekonomického zatížení 58,6 byl na nejvyšší úrovni od roku 2001.

Sociální vývoj

- Pracovní síla postupně klesá, počet ekonomicky neaktivních osob roste. Ze 490,4 tis. osob ve věku 15 a více let tvořilo pracovní sílu 57,4 % a 42,6 % představovaly ekonomicky neaktivní osoby. Zvyšuje se zastoupení osob ve věku 45 a více let, pracovní síla tedy stárne.
- Ve Zlínském kraji bylo na konci roku 2021 registrováno úřady práce celkem 10 957 uchazečů o zaměstnání. Meziročně došlo ke snížení jejich počtu o 14,5 %, což představuje 1 862 osob. Vzrostl počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce na 13 804, z toho 1 168 bylo pro osoby se zdravotním postižením. Na 1 volné pracovní místo připadlo 0,8 uchazečů, zatímco v roce 2016 to byli 3 uchazeči.
- Průměrná hrubá měsíční mzda zjištěná výběrovým šetřením mezd byla po většinu sledovaného období třetí nejnižší, v roce 2021, kdy dosáhla 36 641 Kč, druhou nejnižší mezi kraji. Na stejnou pozici řadí Zlínský kraj v posledních třech letech i hodnota mediánu mezd.
- Průměrný čistý roční peněžní příjem domácnosti kraje v přepočtu na osobu činil 220,1 tis. Kč a v mezikrajském srovnání byl nejnižší. Téměř čtvrtina domácností uvedla, že se svými peněžními příjmy vycházela snadno nebo velmi snadno.
- Zvýšil se počet žáků základních škol i studentů středních škol a konzervatoří v denním studiu. Naopak pokles nastal u studentů vyšších odborných škol, jejich počet klesl ve sledovaném období o 16 %. Počet studentů vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji klesl o 11,4 % na 15,4 tis. osob. Na vysoké škole ve Zlínském kraji v roce 2021 studovalo 8,4 tis. osob, tedy téměř stejný počet jako v roce 2016.
- Výdaje na dávky nemocenského pojištění v roce 2021 dosáhly 2 858,8 mil. Kč, z toho 71 % představovaly výdaje na nemocenské. Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti bylo ve sledovaném období v mezikrajském srovnání nejvyšší nebo druhé nejvyšší, v roce 2021 dosáhlo 6,660 %.
- Hodnota vyplacených dávek sociálního zabezpečení v roce 2021 se meziročně snížila na 2 316,4 mil. Kč. Největší část (79,0 %) představoval rodičovský příspěvek.
- V roce 2021 nějaký druh důchodu pobíralo 167,8 tis. osob, což představuje meziroční pokles o 0,5 % a proti roku 2019 pokles o 1,0 %. Na starobní důchod (včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) mělo v kraji nárok 138,4 tis. osob, z toho bylo více než 60 % žen. Průměrný starobní důchod sólo byl v roce 2021 u mužů 16 706 Kč a 13 860 Kč u žen.

Ekonomický vývoj

- Na republikové hodnotě HDP se kraj podílel 4,6 % a mezi kraji se jedná o pátý nejnižší podíl. V přepočtu na obyvatele dosáhl hodnoty 452,7 tis. Kč a v mezikrajském srovnání řadil kraj na 6. místo. Ve srovnání s republikovým průměrem představoval 85,1 % jeho hodnoty. Pokles zaznamenala i regionální hrubá přidaná hodnota (o 1,1 %) na 239,5 mld. Kč.
- Celkové příjmy Zlínského kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí po konsolidaci po celé sledované období plynule rostly, v roce 2021 dosáhly částky téměř 33,1 mld. Kč. Výdaje představovaly 32,0 mld. Kč a 81 % z nich tvořily běžné výdaje.
- Výdaje na vědu a výzkum proti roku 2019 v roce 2020 klesly o 4,4 % na 3 621 mil. Kč. Mzdové výdaje představovaly 55,2 % těchto výdajů. Výdaje na VaV dosáhly 3 621,2 mil. Kč a 89,9 % směřovalo do podnikatelského sektoru. Počet pracovníků vzrostl za celé období o více než pětinu na 2 834 osob (přepočteno na plně zaměstnané).
- Podíl domácností s přístupem na internet vzrostl ve sledovaném období na 82,8 %. Ze všech obyvatel ve věku 16 a více let využívá internet 81,1 %. Výrazně se zvýšilo nakupování přes internet, využívaly ho dvě třetiny obyvatel starších 16 let.
- Na konci roku 2021 bylo ve statistickém Registru ekonomických subjektů evidováno 145 404 ekonomických subjektů, což představovalo 4,9 % ze všech ekonomických subjektů v ČR. Nejpočetnější právní formou byly fyzické osoby (115 056) a 92,7 % z nich tvořily osoby podnikající podle živnostenského zákona. Právnických osob bylo 30 348 a představují zhruba pětinu z celkového počtu ekonomických subjektů.
- Objem zemědělské produkce (vyjádřený v běžných cenách) vzrostl meziročně o 10,9 % na 6 189 mil. Kč v roce 2020. V přepočtu na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy činil objem zemědělské produkce v kraji 40,4 tis. Kč a mezi kraji to byla 6. nejvyšší hodnota. Více než polovinu v celkové hodnotě představuje rostlinná produkce, která dosáhla 3 526 mil. Kč.
- Průměrný počet průmyslových podniků (se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje) se snížil na 179 a zaměstnáno v nich bylo 51 141 osob, což je o 3,6 % méně než v roce 2016. Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) se po propadu v roce 2020 opět zvýšily, a to na 188 606 mil. Kč.
- Výroba elektrické energie v roce 2021 meziročně vzrostla o 1,2 % a dosáhla 642,1 GWh. Na celkové výrobě ČR se kraj podílí 0,8 %. Téměř polovina veškeré vyrobené elektřiny pochází z parních elektráren. Z fotovoltaických 27,3 % a 19,9 % z plynových a spalovacích elektráren.
- Hodnota základní stavební výroby ve stavebních podnicích v roce 2021 dosáhla 5,9 mld. Kč (v běžných cenách). Po přepočtu na 1 zaměstnance se zvýšila oproti předchozímu roku o 5,1 % na 1 639 tis. Kč, což byla nejnižší hodnota mezi kraji.
- Ve sledovaném období převyšoval počet zahájených bytů nad byty dokončenými. Z 9 226 zahájených bytů bylo 61 % v nových rodinných domech. Mírně vyšší byl tento podíl u dokončených bytů. Představoval téměř 64 % ze 7 764 bytů.

Životní prostředí

- Úbytek 6 701 ha orné půdy během deseti let nastal v kraji především ve prospěch trvalých travních porostů, které se ve stejném období navýšily o 4 146 ha.
- Plocha půdy v kraji v ekologickém zemědělství a v přechodném období měla republikově čtvrtý nejnižší nárůst (9,8 %).

- Na 97,6 % vzrostl podíl obyvatel kraje zásobovaných vodou z veřejné vodovodní sítě, na 97,4 % podíl obyvatel kraje bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci a na 90,2 % s koncovou ČOV.
- Nárůst ceny vody v kraji o 4,70 Kč na 40,10 Kč/m³ byl republikově nejnižší. Stočné v kraji zdražilo rovněž podprůměrně o 5,10 Kč na 34,90 Kč/m³. Ceny vody a stočného rostly výrazněji od roku 2019 s maximálním navýšením v roce 2021.
- Kraj si od roku 2016 držel nejnižší úroveň v ČR specifickým množstvím vody fakturované celkem a také specifickým množstvím vody fakturované domácnostem.
- Podílem 93,1 % čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace (bez vod srážkových) se kraj členil v roce 2021 na předposlední místo.
- Pokles všech měrných emisí, především SO₂, je patrný od roku 2011 v kraji i v ČR.
- Produkce odpadů se každoročně zvyšovala. Množství odpadů proti roku 2017 vzrostlo v kraji o 299,0 tis. tun.
- Nejvíce investic na ochranu životního prostředí v průměru směřovalo na nakládání s odpadními vodami. V přepočtu na jednoho obyvatele představoval objem investic na území Zlínského kraje 2 226 Kč pátou nejnižší úroveň mezi kraji. Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí směřovaly jednoznačně nejvíce na nakládání s odpady.